

- вивчення міжнародного досвіду з питання встановлення вартості на аудит та впровадження його в Україні;
- скорочення обсягів «тіньового» бізнесу;
- інтелектуалізація аудиту;
- сприяти підвищенню авторитету аудиторської професії;
- розроблення внутрішньо фірмових методичних рекомендацій та робочої документації з аудиторської діяльності.

Список використаних джерел: 1. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/06.pdf>. 2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>. 3. Щодо перегляду Переліку професійних організацій, сертифікат (диплом) яких свідчить про високий рівень знань з міжнародних стандартів фінансової звітності: Лист АПУ до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2018/11/Лист-перегляд-переліку.pdf>.

УДК 657

О. Ф. Олексюк, студентка

Науковий керівник: **Л. В. Козарезенко**, д-р екон. наук, професор

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ СИСТЕМ СЕРТИФІКАЦІЇ БУХГАЛТЕРІВ

Ключові слова: сертифікація, аудит, міжнародний досвід, професійні організації.

За останні декілька років особливої актуальності набуває питання щодо сертифікації бухгалтерів. Дедалі частіше міжнародний сертифікат стає однією з умов прийняття на роботу для іноземних та великих українських компаній. На співбесідах роботодавців таких фірм цікавлять не тільки професійні навички, а й наявність сертифіката бухгалтера. Слово «сертифікація» походить від латинського «certus» («впевнений»). Тобто роботодавець повинен бути впевнений, що спеціаліст має високий рівень знань і практичних навичок та буде позитивно впливати своєю діяльністю на прибуток компанії.

Сертифікація виступає одним із способів, що підтверджує кваліфікацію спеціаліста. Така процедура спочатку передбачає навчання та складання іспиту, в результаті чого спеціаліст отримує сертифікат, який виступає офіційним документом на підтвердження його кваліфікаційного рівня. Сертифікат бухгалтера підтверджує знання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), національних положень бухгалтерського обліку (НП(С)БО), стандартів обліку, що застосовуються в США (GAAPUSA) та ін. Громадські бухгалтерські організації розробляють та впроваджують процедуру сертифікації. У кожній організації є свої вимоги щодо навчання та отримання сертифікатів.

Відповідно до ч. 4 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства самостійно обирають форму ведення бухгалтерського обліку. Це може відбуватися таким чином: шляхом введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером; користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як ФОП; доручення ведення бухгалтерського обліку на договірних засадах централізованій бухгалтерії або аудиторській фірмі; власник або керівник підприємства обліковує самостійно [2]. У цьому ж Законі немає вимог до обов'язкового отримання сертифікату бухгалтера.

Відповідно до базового документа необхідної кваліфікації – Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (далі ДКХПП), бухгалтеру достатньо мати диплом закладу вищої освіти й не обов'язково проходити післядипломну освіту. Але норми, що затверджені у ДКХПП є лише основою для створення посадових інструкцій. Тому компанії самостійно на основі ДКХПП розробляють свої посадові інструкції, в які може включатися вимога до обов'язкової наявності сертифіката бухгалтера.

Першою в Україні організацією, що реалізувала міжнародні підходи освіти професійного бухгалтера, стала ФПБАУ (Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України), яка за

сприянням США запровадила на українських просторах програму підвищення кваліфікації та сертифікації CIPA. Пізніше до реалізації цієї програми долучились інші професійні бухгалтерські організації України. Найпопулярнішими нині в Україні програмами сертифікації бухгалтерів є: Certified Accounting Practitioner (CAP), Certified International Professional Accountant (CIPA), Національна сертифікація бухгалтерів України (НСБУ), Certified agricultural professional accountant (CAPA) та ACCA DipIFR (рос.).

Першим рівнем сертифікації CIPA є Certified Accounting Practitioner (CAP). Сертифікати CAP в Україні мають право видавати: Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів агропромислового комплексу України [3]. На першому рівні сертифікації навчають фінансовому (на рівні міжнародних стандартів), управлінському та податковому обліку. Для проходження CAP знадобиться досвід роботи за фахом понад рік і рекомендація професійного об'єднання [5].

Другим рівнем сертифікації є CIPA. На цьому рівні більш розширено навчають фінансовому та управлінському обліку, а також аудиту, менеджменту та управлінським інформаційним системам. Основними вимогами для проходження CIPA є наявність вищої освіти (на відмінну від CAP, де наявність вищої освіти є не обов'язковою), досвіду роботи понад три роки, а також рекомендації професійного об'єднання [5]. Бухгалтер CIPA має більш розширену компетенцію та здатен долучатися до управлінських рішень. Першочергово сертифікати CAP/CIPA знадобляться бухгалтерам, які планують стати членами професійних бухгалтерських організацій, що входять до складу Євразійської ради сертифікованих бухгалтерів і аудиторів.

Ще одним різновидом сертифікації CAP є Національна сертифікація бухгалтерів України (НСБУ). Це програма національного рівня з фінансового обліку для задоволення потреб управління бізнесом. Її завданням є розвиток і вдосконалення знань з фінансового обліку, відповідно до чинних П(С)БО та наявної облікової практики в Україні [1]. НСБУ пропонується Українською Асоціацією Сертифікованих Бухгалтерів та Аудиторів (УАСБА) на основі міжнародної сертифікації CIPA. Національна сертифікація бухгалтерів України охоплює вивчення як національних, так і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Концепція національної сертифікації бухгалтерів ґрунтується на нерозривному зв'язку підготовки, перепідготовки та постійного підвищення кваліфікації кадрів.

Інститут обліку і фінансів Національної академії аграрних наук України [3] розробив і впровадив сертифікацію CAPA, що передбачає навчання для бухгалтерів аграрного сектору економіки. У свою чергу, ACCA DipIFR (рос.) – це програма сертифікації від Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (Велика Британія). Бухгалтери вивчають фінансовий облік за міжнародними стандартами фінансової звітності. Програма сертифікації складна і налічує 14 іспитів. DipIFR є одним і єдиним іспитом ACCA, який можна скласти російською мовою. Усі інші іспити складаються лише англійською.

Таким чином, можна зробити висновок, що основою достовірності облікової інформації є відповідна професійна кваліфікація, що є неможливою без проходження процедури сертифікації спеціалістів. Сертифікація бухгалтерів в Україні – це передумова для реформування бухгалтерського обліку, що передбачає підвищення кваліфікації і таким чином на ринку праці веде до зростання престижу професії бухгалтера. Також сертифікація здатна знизити рівень ризику для фінансових інститутів і наблизити національну систему професійної підготовки бухгалтерів і аудиторів до міжнародних стандартів. Тобто отримання сертифікатів для бухгалтерів матиме лише позитивні наслідки, які сприятимуть підвищенню ефективності системи корпоративного управління підприємством.

Список використаної джерел: 1. Національна сертифікації бухгалтерів України. URL: http://nsbu.uenet.biz/ru/certification_2. 2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. 3. Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів Агропромислового комплексу України (ФАБФ АПК України). URL: <http://www.faaf.org.ua>. 4. Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ). URL: <http://www.ufpaa.org>. 5. CAP/CIPAv Україні. URL: <http://capcipa.ua/ru/sertification>.